

การศึกษาวิธีการส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางของครูให้แก่เด็กพูดภาษาถิ่นเขมรชั้นอนุบาล
ปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ : การศึกษาเฉพาะกรณี

นางสาวทิพากร วงศ์ปลั่ง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาประถมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2539

ISBN 974-634-085-9

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

117014876

A STUDY OF TEACHER'S METHODS OF PROMOTING THAI LANGUAGE TO KHMER
PRESCHOOLERS CHILDREN ONE IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF SI SA KET PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION : A CASE STUDY

Miss Thipakorn Wongplung

A Thesis Submitted in Partail Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Elementary Education
Graduate School
Chulalongkorn University

1996

ISBN 974-634-085-9

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

วิทยากร วงศ์ปลั่ง : การศึกษาวิธีการส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางของครูให้แก่เด็กพูดภาษา
ถิ่นเขมรชั้นอนุบาลปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ :
การศึกษาเฉพาะกรณี (A STUDY OF TEACHER'S METHODS OF PROMOTING THAI
LANGUAGE TO KHMER PRESHCOOLERS CHILDREN ONE IN SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE OFFICE OF SI SA KET PROVINCIAL PRIMARY
EDUCATION : A CASE STUDY. อ.ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.ศรินทร์ วิทยะสิรินนท์,
282 หน้า. ISBN 974-634-085-9

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาวิธีการส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางของครูให้แก่
เด็กพูดภาษาถิ่นเขมรที่เริ่มเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
ศรีสะเกษ 2) ศึกษาปัญหาของครูและเด็กในการส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลาง

ผลการวิจัยพบว่า

1. ด้านวิธีการส่งเสริมภาษาไทยกลาง พบว่า 1) ครูทั้งสี่โรงเรียนเน้นการส่งเสริมให้เด็กที่
พูดภาษาถิ่นเขมรสูงใช้แต่ภาษาไทยกลางเป็นสำคัญ แต่จะยินยอมให้เด็กใช้ภาษาถิ่น ซึ่งเป็นภาษาแม่ของตน
เมื่อเด็กมีปัญหาการสื่อสาร อย่างไรก็ตามครูทุกคนไม่ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการส่งเสริมการพูดทั้ง
ภาษาไทยกลางและภาษาถิ่นเขมรควบคู่กัน 2) ครูส่วนใหญ่มักจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มใหญ่ทั้งชั้น
โดยครูเป็นผู้ริเริ่มกิจกรรมต่าง ๆ ยกเว้นครูโรงเรียนขม ซึ่งจัดกิจกรรมกลุ่มย่อยและกิจกรรมรายบุคคลให้แก่
เด็ก ๆ ในชั้นของตน วิธีการสอนของครูโดยทั่วไป คือ การบูรณาการส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางใน
กิจกรรมการเรียนการสอนประจำวันในชั้นเรียน และ การจัดฝึกทักษะภาษาไทยกลางบางด้าน 2) การ
ตอบสนองของครูต่อเด็กแปรตามพฤติกรรมการพูดของเด็ก 4) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับเด็กเปลี่ยนแปลงไป
ตามสถานการณ์การใช้ภาษาไทยในชั้นเรียน และความสัมพันธ์ที่ห่างเหินระหว่างครูกับเด็กที่พูดภาษาถิ่นเขมร
ซึ่งมีความจำกัดในการใช้ภาษาไทยกลาง

2. ด้านปัญหาการส่งเสริมภาษาไทยกลาง พบว่า 1) ปัญหาของครู ได้แก่ 1.1) การส่งเสริม
ภาษาไทยกลางของครูไม่ครอบคลุมองค์ประกอบทุกด้านของเนื้อหาภาษาไทย กล่าวคือ เน้นเฉพาะคำศัพท์,
1.2) กิจกรรมและสื่อไม่สัมพันธ์กับพื้นฐานของเด็ก และ 1.3) มีการสอนที่เน้นการท่องจำคำ และข้อความ
ที่กำหนดให้ 2) ปัญหาการเรียนรู้อุปสรรคของเด็ก ได้แก่ 2.1) ปัญหาที่เกิดจากภาษาโดยตรง คือ การที่เด็กไม่
สามารถสื่อสารความต้องการและความรู้สึกของตนได้ และการที่เด็กไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียน
และ 2.2) ปัญหาที่เป็นผลจากปัญหาภาษาของเด็ก คือ การที่เด็กไม่ไว้วางใจครูของตน การที่เด็กขาด
ความมั่นใจในตนเอง และความภาคภูมิใจในภาษาแม่ของตน

ภาควิชา ประถมศึกษา
สาขาวิชา การศึกษาปฐมวัย
ปีการศึกษา 2538

ลายมือชื่อผู้นิพนธ์ ศกษ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา ศรินทร์ วิทยะสิรินนท์
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C540741 : MAJOR EARLY CHILDHOOD EDUCATION

KEY WORD: METHODS OF PROMOTING THAI LANGUAGE/KHMER-THAI DIALECT/

EARLY CHILDHOOD TEACHER

THIPAKORN WONGPLUNG : A STUDY OF TEACHER'S METHOD OF PROMOTING THAI LANGUAGE TO KHMER PRESCHOOLERS CHILDREN ONE IN SCHOOLS UNDER THE

JURISDICTION OF THE OFFICE OF SI SA KET PROVINCIAL PRIMARY

EDUCATION : A CASE STUDY. THESIS ADVISOR : SARINTHORN

VITAYASIRINUN, Ph.D. 282 pp. ISBN 974-634-085-9

The purposes of this research were 1) to study the teacher methods of promoting Thai language for Khmer-Thai preschoolers in schools under the jurisdiction of the Office of Si sa ket Provincial Primary Education; and 2) to study the instructional problems of the teachers and the students.

The research findings were as follows :

1. Thai language promotion : It was found that 1) Teachers in all four schools emphasized the use of National Thai language by the Khmer Thai Children but allowed their use of Khmer-Thai dialect when unable to communicate. They were not aware the significance of teaching National Thai and Khmer - Thai dialect simultancously. 2) Most teachers conducted whole class activites. Only the teacher at Bankhom School provided small group and individual activites for her children. The regular teaching methods were integration of the dialect into classroom routines and drilling certain language skills. 3) the teachers' responses to the children varied by the children's behaviors. 4) the teacher - children interaction depended on the situations of language us age in the classrooms and the poor relationships between the teachers and the Khmer Thai speaking children who could hardly speak National Thai.

2. Thai language instructional problems : 1) the teachers' teachings did not cover all content area of Thai language, i.e., only vocabulary was emphasized, instructional activities and media were irrelevant to the child's background, and rote memory was also emphasized; 2) the child's learning problems included 2.1) Khmer-Thai children's language problems were their inability to communicate their needs and feeling, and inability to understand academic content. 2.2) Khmer - Thai children's other problems due to their language limitation were their mistrust of their teachers, and, their lack of self - confidence and pride in their home language.

ภาควิชา..... ประถมศึกษา

สาขาวิชา..... การศึกษาปฐมวัย

ปีการศึกษา..... 2538

ลายมือชื่อนิติต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... ไทนา ไทนา

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษาวิธีการส่งเสริมการพูดภาษาไทยกลางของครูให้แก่เด็กพูด
ภาษาถิ่นเขมรชั้นอนุบาล ปีที่ 1 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการ
ประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ : การศึกษาเฉพาะกรณี

โดย

นางสาวทิพากร วงศ์ปลั่ง

ภาควิชา

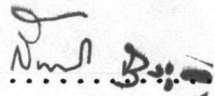
ประถมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.ศรินทร์ วิกยะสิรินนท์

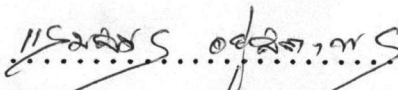

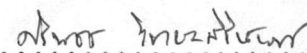
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

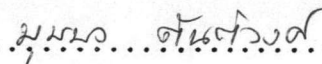
..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.รามสม อู่สถาพร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร.ศรินทร์ วิกยะสิรินนท์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ตันลิวงศ์)

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.ศรินทร์ วิทยะสิรินันท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา แนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.แรมสมร อุษุสธภาพ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุษบง ตันติวงศ์ ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่อง ให้คำแนะนำต่าง ๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์นี้สมบูรณ์ขึ้น รวมทั้งขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่กรุณาอุทิศเวลาตรวจแก้ไขให้ข้อคิดในการสร้างเครื่องมือในการวิจัย และขอขอบพระคุณผู้บริหารโรงเรียน คุณครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี พี่ ๆ และน้อง ๆ ทุกคน

ขออุทิศคุณความดีของวิทยานิพนธ์ฉบับนี้บูชาพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ทิพากร วงศ์ปลั่ง

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามในการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	6
วิธีดำเนินการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	9
2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
2.1 การเรียนรู้ภาษาที่สองของเด็ก.....	12
2.1.1 แนวคิดในการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	12
2.1.2 ความแตกต่างของการเรียนรู้ภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง.....	13
2.1.3 กลวิธีและขั้นตอนการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	14
2.1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	17
2.1.5 พฤติกรรมการเรียนรู้ภาษาที่สอง.....	24
2.1.6 บริบททางสังคมที่กำหนดการเลือกใช้ภาษาที่หนึ่งหรือภาษาที่สอง	27
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนการสอน.....	28
2.2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการสอนภาษาตามแบบรู้ภาษา.....	28
2.2.2 แนวคิดทางการสอนตามแบบการเรียนรู้ภาษา.....	30

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.3	37
2.3.1	37
2.3.2	68
2.4	71
2.5	72
2.6	82
2.6.1	82
2.6.2	90
3	95
ศึกษาข้อมูลพื้นฐาน.....	95
การกำหนดประชากร เป้าหมาย.....	95
เก็บและวิเคราะห์ข้อมูล.....	100
สังเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอข้อมูล.....	101
4	106
ประวัติทั่วไปของจังหวัดศรีสะเกษ.....	106
สภาพทั่วไปของอำเภอขุขันธ์ จังหวัดศรีสะเกษ.....	108
สภาพทั่วไปของอำเภอปรางค์กู่ จังหวัดศรีสะเกษ.....	109
ประวัติบ้านยาง.....	112
ประวัติบ้านสำราญ.....	114
ประวัติบ้านเพชร.....	117
ประวัติบ้านขม.....	119
ประวัติโรงเรียนบ้านยาง.....	122

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนบ้านยาง.....	123
กิจกรรมประจำวันของโรงเรียนบ้านยาง.....	125
ข้อมูลพื้นฐานของครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านยาง.....	125
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านยาง.....	127
สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านยาง.....	129
ความเป็นไปในแต่ละวันและสภาพการจัดกิจกรรมประจำวันของ ห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านยาง.....	131
การควบคุมชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านยาง.....	134
กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละช่วงเวลาของครูโรงเรียนบ้านยาง	135
ความแตกต่างของการใช้ภาษาของครูโรงเรียนบ้านยางในแต่ละช่วงเวลา	136
ประวัติโรงเรียนบ้านสำราญ.....	137
สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนบ้านสำราญ.....	138
กิจกรรมประจำวันของโรงเรียนบ้านสำราญ.....	140
ข้อมูลพื้นฐานของครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสำราญ.....	140
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสำราญ.....	142
สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสำราญ....	143
ความเป็นไปในแต่ละวันและสภาพการจัดกิจกรรมประจำวันของ ห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสำราญ.....	145
การควบคุมชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านสำราญ.....	148
ความแตกต่างของการใช้ภาษาของครูโรงเรียนบ้านสำราญในแต่ละช่วงเวลา	148
กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละช่วงเวลาของครูโรงเรียนบ้านสำราญ	149
ประวัติโรงเรียนบ้านเพชร.....	150
สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนบ้านเพชร.....	151

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
กิจกรรมประจำวันของโรงเรียนบ้านเพชร.....	153
ข้อมูลพื้นฐานของครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเพชร.....	154
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเพชร.....	155
สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเพชร.....	156
ความเป็นไปในแต่ละวันและสภาพการจัดกิจกรรมประจำวันของห้องเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านเพชร.....	158
การควบคุมชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านเพชร.....	161
กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละช่วงเวลาของครูโรงเรียนบ้านเพชร..	161
ความแตกต่างของการใช้ภาษาของครูโรงเรียนบ้านเพชรในแต่ละช่วงเวลา	162
ประวัติโรงเรียนบ้านขม.....	163
สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนบ้านขม.....	164
ข้อมูลพื้นฐานของครูประจำชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านขม.....	166
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านขม.....	168
สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านขม.....	169
ความเป็นไปในแต่ละวันและสภาพการจัดกิจกรรมประจำวันของห้องเรียน ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โรงเรียนบ้านขม.....	171
การควบคุมชั้นเรียนของครูโรงเรียนบ้านขม.....	175
กิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละช่วงเวลาของครูโรงเรียนบ้านเพชร..	176
ความแตกต่างของการใช้ภาษาของครูโรงเรียนบ้านขมในแต่ละช่วงเวลา	176
สถานภาพของโรงเรียนทั้ง 4 แห่ง.....	178
สถานภาพของห้องเรียนทั้ง 4 ห้อง.....	180
สถานภาพของครูทั้ง 4 คน.....	183

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่	
5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	185
6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	232
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	232
คำถามในการวิจัย.....	232
วิธีดำเนินการวิจัย.....	232
สรุปผลการวิจัย.....	236
อภิปรายผลการวิจัย.....	240
ข้อเสนอแนะ.....	252
รายการอ้างอิง.....	253
ภาคผนวก.....	258
ประวัติผู้วิจัย.....	274